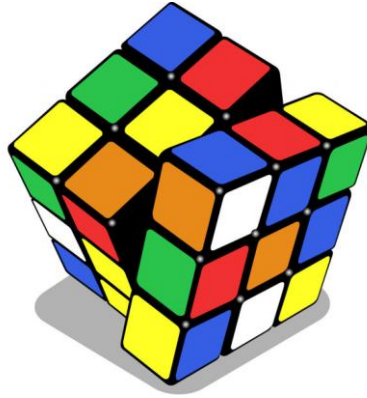

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

**Μαθησιακή Αποστολή
“Out of Eden Learn-inspired”**

**Τίτλος: «Τι νιώθω στη γειτονιά μου»
Βαθμίδα: Δημοτικό (Β' Τάξη)**

**1^η Θεματική: Ζω καλύτερα – ΕΥΖΗΝ
Υποθεματική: Ψυχική και συναισθηματική υγεία – Πρόληψη**

**Δημιουργός: Αχιλλέας Μανδρίκας
Επιμέλεια: Κυριακή Μέλλιου**

Μαθησιακή αποστολή ΟΟΕΛ-inspired

Τίτλος	Τι νιώθω στη γειτονιά μου
Δημιουργός	Αχιλλέας Μανδρίκας
Επιμέλεια	Κυριακή Μέλλιου
Θεματική	Ζω καλύτερα – Ευ ζην
Υποθεματική	Ψυχική και συναισθηματική υγεία – Πρόληψη
Βαθμίδα/Τάξεις (που προτείνονται)	Β΄ Δημοτικού
Σύνδεση με το ΠΣ	<p>ΓΛΩΣΣΑ</p> <p>Ενότητα 16: Νιώθω Σε αυτή την ενότητα οι μαθητές καλούνται να μιλήσουν για τα συναισθήματά τους και να αναγνωρίσουν τα συναισθήματα των πρωταγωνιστών σε διάφορες ιστορίες (β΄ τεύχος, σελ. 75-84).</p> <p>Ενότητα 17: Εφημερίδες! Εφημερίδες! Σε αυτή την ενότητα οι μαθητές μελετούν το ποίημα «Τα παιδιά στην πόλη» (γ΄ τεύχος, σελ. 11), το οποίο μπορεί να συνδεθεί και με περιήγηση στο τοπικό περιβάλλον.</p> <p>Ενότητα 18: Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει Σε αυτή την ενότητα οι μαθητές μαθαίνουν πώς να βρίσκουν πληροφορίες σε χάρτες και τουριστικούς οδηγούς (γ΄ τεύχος, σελ. 16-26) και αποφασίζουν τι σημαντικό γράφεται σε μια εφημερίδα (Γράφουμε για την Ελλάδα, σελ. 18).</p> <p>Ενότητα 19: Τα μάθατε τα νέα; Σε αυτή την ενότητα οι μαθητές μελετούν το κείμενο «Νεαροί μαθητές αναλαμβάνουν δράση» (γ΄ τεύχος, σελ. 30), που περιγράφει ένα παράδειγμα δράσης των μαθητών στη γειτονιά.</p> <p>ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ</p> <p>Ενότητα 2: Η συνοικία μου Σε αυτή την ενότητα υπάρχουν 9 κεφάλαια (Τι υπάρχει στη συνοικία, Πάμε μια βόλτα, Κατοικίες και οικογένειες, Γνωρίζουμε τις υπηρεσίες της συνοικίας μας, Η εκκλησία της συνοικίας, Ανακαλύπτω το πράσινο στη συνοικία, Φροντίζω τη</p>

	<p>συνοικία μου, Από το χτες στο σήμερα, Στο χωριό και στην πόλη) μέσω των οποίων οι μαθητές παροτρύνονται να εξερευνήσουν το τοπικό τους περιβάλλον (βιβλίο μαθητή, σελ. 22-40 και τετράδιο εργασιών, σελ. 9-12).</p>
Γενικοί Σκοποί	<p>Οι μαθητές/τριες</p> <p>α) να αναγνωρίζουν και να εξηγούν τα συναισθήματα που νιώθουν μπροστά σε εικόνες και καταστάσεις που παρατηρούν στο τοπικό περιβάλλον</p> <p>β) να υποστηρίζουν παρεμβάσεις στο τοπικό περιβάλλον, ώστε οι κάτοικοι να έχουν θετικά συναισθήματα</p> <p>γ) να συνεργάζονται δημιουργικά σε ομαδικές εργασίες που αναλαμβάνουν</p>
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	<p>Βασικός Κύκλος Δεξιοτήτων Μαθησιακής Αποστολής</p> <p>Δεξιότητες ζωής</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ενσυναίσθηση και ευαισθησία - Υπευθυνότητα, Πολιτειότητα - Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα <p>Εμπλεκόμενοι Κύκλοι Δεξιοτήτων Μαθησιακής Αποστολής</p> <p>Δεξιότητες 21^{ου} αιώνα (4C)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα
ΟΟΕΛ στρατηγικές καλλιέργειας δεξιοτήτων (ρουτίνες σκέψης και εργαλεία διαλόγου)	<p>ΡΟΥΤΙΝΕΣ ΣΚΕΨΗΣ</p> <p>Λέξη-Φράση-Πρόταση (1^ο)</p> <p>Βλέπω-Σκέφτομαι-Αναρωτιέμαι (2^ο, 5^ο)</p> <p>Δημιουργικές συγκρίσεις (3^ο)</p> <p>Το παιχνίδι των εξηγήσεων (3^ο)</p> <p>Χρώμα, σύμβολο, εικόνα (4^ο)</p> <p>Αρχή-μέση-τέλος (6^ο)</p> <p>Τότε σκεφτόμουν-Τώρα σκέφτομαι (7^ο)</p> <p>Τίτλοι (7^ο)</p> <p>ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΑΛΟΓΟΥ</p> <p>της «παρατήρησης» (1^ο, 4^ο)</p> <p>της «εκτίμησης» (3^ο, 5^ο)</p> <p>της «ερώτησης» (2^ο, 5^ο)</p> <p>της «σύνδεσης» (3^ο, 7^ο)</p> <p>της «επέκτασης» (2^ο, 4^ο, 7^ο)</p> <p>της «διατύπωσης άποψης» (1^ο, 6^ο)</p> <p>του «προβληματισμού/πρόκλησης» (6^ο)</p>
Εκπαιδευτικές μέθοδοι και τεχνικές	<p>Μέθοδος: διερευνητική & ομαδοσυνεργατική</p> <p>Τεχνικές: καταιγισμός ιδεών, εννοιολογικός χάρτης, μελέτη πεδίου, χρήση τεχνών, βιωματικό παιχνίδι, επισκόπηση ιδεών (συνέντευξη), ιστοριογραμμή, κατασκευή αφίσας</p>
Εκπαιδευτικό υλικό (συμβατικό ή ψηφιακό)	<p>Ο εκπαιδευτικός θα χρειαστεί να έχει στη διάθεσή του:</p> <p>A) χάρτη της γειτονιάς</p> <p>B) υλικά και χρώματα για εικαστικές απεικονίσεις</p>

	Γ) αυτοκόλλητα χαρτάκια, «συννεφάκια», «φυλλαράκια»
Υλικοτεχνική υποδομή	Υπολογιστής & Βιντεοπροβολέας Πρόσβαση σε υπολογιστή με σύνδεση στο διαδίκτυο Φωτογραφική μηχανή Εξοπλισμός για ηχογράφηση συνεντεύξεων
Διάρκεια (βάσει ΦΕΚ 2539/24-6-2020)	21 ώρες
Προτεινόμενοι φορείς συνεργασίας	Υπηρεσίες του τοπικού Δήμου (ΚΑΠΗ, κοινωνικός ξενώνας κλπ) Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων
Εκδηλώσεις διάχυσης	Έκθεση φωτογραφίας Έκθεση έντυπης ή ψηφιακής αφίσας Εκδήλωση παρουσίασης και ευαισθητοποίησης στους γονείς, στην εκπαιδευτική κοινότητα και στην τοπική κοινωνία Δημιουργία βιντεοπαρουσίασης της δράσης και ανάρτηση σε ψηφιακά μέσα
Περίληψη	Η μαθησιακή αποστολή «Τι νιώθω στη γειτονιά μου – Out of Eden Learn-inspired» εντάσσεται στη θεματική ενότητα των εργαστηρίων δεξιοτήτων «Ζω καλύτερα – Ευ ζην» και απευθύνεται στη Β΄ Δημοτικού. Αποσκοπεί πρωτίστως στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής και δευτερευόντως στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21 ^{ου} αιώνα (4C). Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να αναγνωρίζουν και να εκφράζουν τα συναισθήματα που νιώθουν για όσα βλέπουν στη γειτονιά τους. Μέσα από την προσωπική έκφραση και συμμετοχή παροτρύνονται να υποστηρίζουν παρεμβάσεις στο τοπικό περιβάλλον, ώστε όλοι οι κάτοικοι να έχουν θετικά συναισθήματα. Τέλος, επιδιώκεται να συνεργάζονται δημιουργικά σε ομαδικές εργασίες που αναλαμβάνουν με έμφαση στη δημιουργία ενός τοπικού αφηγηματικού χάρτη. Σε καθένα από τα επτά (7) εργαστήρια οι μαθητές/τριες εμπνέονται από συνδέσεις με το αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων. Στη συνέχεια, καλούνται να εμπλακούν σε μια ομαδική δραστηριότητα, την οποία παρουσιάζουν στο σύνολο της τάξης. Στο τέλος, σχολιάζουν όλες τις παρουσιάσεις με τη χρήση των εργαλείων διαλόγου του ΟΟΕΛ project, καλλιεργώντας την ικανότητα ενσυναίσθησης και διευρύνοντας την οπτική τους με αφορμή σκηνές του τοπικού περιβάλλοντος.
Λέξεις – κλειδιά	συναισθήματα, ενσυναίσθηση, συνεργασία, γειτονιά

Εργαστήριο 1^ο (Τίτλος): Ας γνωρίσουμε τα συναισθήματα	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες
<p>Οι μαθητές/τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ να απαριθμούν και να αναγνωρίζουν βασικά ανθρώπινα συναισθήματα ▪ να καλλιεργήσουν την επικοινωνιακή δεξιότητα του οπτικού γραμματισμού ▪ να έρθουν σε επαφή με διαφορετικές μορφές πληροφορίας ▪ να αντιληφθούν την ύπαρξη διαφορετικών οπτικών και απόψεων σε ένα ζήτημα ▪ να σχολιάσουν με σεβασμό και ενσυναίσθηση απόψεις που είναι διαφορετικές από τις δικές τους 	<p>Δείτε τις εικόνες που υπάρχουν στην ενότητα 16 (Νιώθω) του σχολικού βιβλίου της Γλώσσας (β' τεύχος, σελ. 75). Σκεφτείτε, ποιο είναι το κυρίαρχο συναίσθημα κάθε προσώπου; Τι καταλαβαίνουμε βλέποντας κάθε εικόνα; Τι σε κάνει να το λες; Αναρωτηθείτε, μπορείτε να μιμηθείτε τις εκφράσεις των προσώπων; Μπορείτε να εκφράσετε κάθε συναίσθημα που παρουσιάστηκε με γκριμάτσες του προσώπου ή κινήσεις του σώματος; <u>(Λέξη-Φράση-Πρόταση)</u></p> <p>Χωριστείτε σε ζευγάρια ή ομάδες. Παρατηρήστε προσεκτικά τις εικόνες του Φύλλου Εργασίας 1. Βρείτε μια λέξη που περιγράφει το κυρίαρχο συναίσθημα κάθε εικόνας. Γράψτε μια φράση που μπορεί να λέει το βασικό πρόσωπο κάθε εικόνας για το συναίσθημα που νιώθει. Γράψτε μία πρόταση για το συναίσθημα που νιώθετε εσείς όταν βλέπετε κάθε εικόνα. Αν μπορείτε, δημιουργήστε έναν εννοιολογικό χάρτη σε μορφή «αράχνης» για κάθε εικόνα, που να αποτυπώνει τα συναισθήματα όλων των ομάδων. <i>(Φύλλο Εργασίας 1)</i></p> <p>Παρουσιάστε το έργο κάθε ομάδας. Σχολιάστε όσα λένε οι άλλες ομάδες χρησιμοποιώντας το εργαλείο διαλόγου της «παρατήρησης» (Θα ήθελα να σχολιάσω κάτι που βρήκα πρωτότυπο... Παρατηρώ ότι αυτό το συναίσθημα... Μου έκανε εντύπωση που σκεφτήκατε ότι...) και της «διατύπωσης άποψης» (Αναρωτιέμαι αν το συναίσθημα είναι το ίδιο έντονο... Βοήθησέ με να καταλάβω τι εννοείς όταν λες... Από την πλευρά μου θεωρώ ότι... Κατά τη γνώμη μου υπήρξαν ομοιότητες και διαφορές... Νομίζω ότι παρέμεινε αδιευκρίνιστο...).</p>
Εργαστήριο 2^ο (Τίτλος): Ας γνωρίσουμε τη γειτονιά μας	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες
<p>Οι μαθητές/τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ να καλλιεργήσουν την ικανότητα παρατεταμένης και λεπτομερούς παρατήρησης ▪ να αφιερώσουν χρόνο για να παρατηρήσουν 	<p>Παρατηρήστε με προσοχή την εικόνα της γειτονιάς που υπάρχει στην ενότητα «Η συνοικία μου» στο βιβλίο της Μελέτης Περιβάλλοντος (σελ. 27). Καταγράψτε τα στοιχεία που υπάρχουν σε μια γειτονιά, για να δημιουργήσετε ένα φύλλο παρατήρησης και προετοιμαστείτε για μια βόλτα στη γειτονιά.</p> <p>Οργανώστε μια περιήγηση για προσεκτική παρατήρηση στη γειτονιά. Σταθείτε σε ασφαλή σημεία που έχετε καταγράψει στο φύλλο παρατήρησης, δείτε και παρατηρήστε προσεκτικά οτιδήποτε σας κάνει εντύπωση και σας προκαλεί έντονα συναισθήματα (πρόσωπα,</p>

<p>προσεκτικά το άμεσο περιβάλλον τους</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ να αποκτήσουν μία εναλλακτική ματιά στη θέαση του τόπου τους ▪ να συσχετίζουν εικόνες της καθημερινής ζωής με προσωπικά συναισθήματα ▪ να επαναπροσδιορίσουν τις αντιλήψεις τους για το τοπικό περιβάλλον μέσα από επιτόπιες έρευνες ▪ να καλλιεργήσουν την ικανότητα ενσυναίσθησης ▪ να συνεργαστούν για ένα κοινό έργο ▪ να εξασκηθούν σε δεξιότητες παρουσίασης ενός κοινού έργου ▪ να αξιοποιήσουν τα εργαλεία διαλόγου για να διατυπώσουν τις απόψεις τους 	<p>ζώα, φυτά, κτήρια, μνημεία, καταστήματα, επαγγελματίες, οδική κυκλοφορία, θόρυβοι, συναλλαγές, εκδηλώσεις, κοινωνικές καταστάσεις, τυχαία περιστατικά κλπ). Χωριστείτε σε ομάδες, κρατήστε σημειώσεις και βγάλτε φωτογραφίες. Επιμείνετε σε συγκεκριμένα επεισόδια στη γειτονιά ή σε μικρές λεπτομέρειες που δεν είναι εμφανείς με μια πρώτη ματιά ή σε σκηνές που σας προκαλούν μια ευχάριστη ή δυσάρεστη έκπληξη.</p> <p>Σκεφτείτε, τι ακριβώς τραβά την προσοχή σας; Τι όμορφο βλέπετε; Τι άσχημο βλέπετε; Τι περίεργο ακούτε; Υπάρχει κάτι που μυρίζει όμορφα ή άσχημα; Παρατηρείτε μικρές λεπτομέρειες που δεν είχατε προσέξει άλλη φορά; Αναρωτηθείτε, μου άρεσαν όλα όσα παρατήρησα στη γειτονιά; Υπήρξε κάποια στιγμή που φοβήθηκα για κάτι; Είδα κάτι που με έκανε να θυμώσω; Ζήλεψα κάτι που θα το ήθελα δικό μου;</p> <p><u>(Βλέπω-Σκέφτομαι-Αναρωτιέμαι)</u></p> <p>Με την επιστροφή στην τάξη επιλέξτε (ατομικά, σε ζευγάρια ή σε ομάδες) μια φωτογραφία που τραβήξατε, σκεφτείτε και περιγράψτε τα συναισθήματά σας σχετικά με αυτήν. Γιατί διαλέξατε να τραβήξετε αυτή τη φωτογραφία; Ποιο συναίσθημα σας παρακίνησε να το κάνετε; Τι αισθάνεστε βλέποντας αυτή τη φωτογραφία; Τι αισθάνεστε για κάθε στοιχείο τη φωτογραφίας; Έχετε έρθει ποτέ στη θέση κάποιου από τα πρόσωπα της φωτογραφίας; Πώς νιώσατε;</p> <p><i>(Φύλλο Εργασίας 2)</i></p> <p>Παρουσιάστε το κείμενο και τη φωτογραφία κάθε ομάδας. Σχολιάστε όσα λένε οι άλλες ομάδες χρησιμοποιώντας το εργαλείο διαλόγου της «ερώτησης» (Τι αισθάνθηκες όταν είδες αυτό; Τι σκέφτηκες μπροστά σε αυτή τη σκηνή; Ποια ήταν τα συναισθήματά σου;) ή της «επέκτασης» (Τι κοινά στοιχεία υπάρχουν στις φωτογραφίες; Σε ποια περίπτωση ένιωσα να μοιράζομαι τα δικά μου συναισθήματα με άλλους; Με ποιον τρόπο η προσεκτική παρατήρηση των συναισθημάτων έχει εμπλουτίσει τη γνώση μου για τη γειτονιά;)</p>
Εργαστήριο 3^ο (Τίτλος): Αναγνωρίζουμε τα δικά μας συναισθήματα	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες
<p>Οι μαθητές/τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ να αναγνωρίζουν και να εκφράζουν τα δικά τους συναισθήματα με αφορμή σκηνές του τοπικού περιβάλλοντος ▪ να αναπτύξουν ενσυναίσθηση 	<p>Διαβάστε κάθε παιδί ξεχωριστά το ποίημα «Τα παιδιά στην πόλη» που βρίσκεται στην ενότητα 17 (Εφημερίδες) του σχολικού βιβλίου της Γλώσσας (γ' τεύχος, σελ. 11). Γράψτε σε ένα αυτοκόλλητο χαρτάκι το συναίσθημα που σας δημιουργήθηκε από την ανάγνωση.</p> <p>Ανταλλάξτε χαρτάκια με κάποιο άλλο παιδί. Έχετε γράψει το ίδιο συναίσθημα; Γιατί; Μπορείτε να μπείτε στην θέση του άλλου παιδιού και να σκεφτείτε από τη δική του οπτική; Μπορείτε να μπείτε στη θέση του ποιητή;</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ να δώσουν έμφαση σε λεπτομέρειες που περνούν απαρατήρητες ▪ να ανακαλύψουν νέα στοιχεία στο τοπικό τους περιβάλλον ▪ να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα συγκρίνοντας διαφορετικές απόψεις ▪ να αιτιολογούν τη γνώμη τους βασισμένοι/ες σε συγκεκριμένα κριτήρια και επιχειρήματα ▪ να αξιοποιήσουν τα εργαλεία διαλόγου για να διατυπώσουν κρίσεις και συγκρίσεις ▪ να αποδέχονται την ύπαρξη διαφορετικών οπτικών και απόψεων σε ένα ζήτημα ▪ να εξασκηθούν στον σεβασμό της διαφορετικής άποψης 	<p>Γράψτε τώρα σε αυτοκόλλητα χαρτάκια τι νιώσατε εσείς σε συγκεκριμένες στάσεις ή σημεία της διαδρομής που κάνατε στη γειτονιά. Θα σας βοηθήσει σε αυτό το Φύλλο Εργασίας 3. Τι παρατηρείτε για κάθε στάση; Αισθανόμαστε όλοι και όλες ταυτόχρονα τα ίδια συναισθήματα; Γιατί μπορεί να δημιουργούνται παρόμοια ή διαφορετικά συναισθήματα για την ίδια εμπειρία; Υπάρχουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ διαφορετικών στάσεων που έχετε επιλέξει; Είναι αποδεκτά όλα τα συναισθήματα; Αν ανακατέψουμε όλα τα χαρτάκια μαζί, μπορούμε να τα χωρίσουμε σε ομάδες; <u>(Δημιουργικές συγκρίσεις)</u> <i>(Φύλλο Εργασίας 3)</i></p> <p>Πάρτε ένα από τα «συννεφάκια» ή τα «φυλλαράκια» που μοιράζει ο/η εκπαιδευτικός σας. Γράψτε πάνω σε αυτό το πιο έντονο συναίσθημα που νιώσατε σε όλη τη διαδρομή που κάνατε στη γειτονιά και σε ποιο ακριβώς σημείο το νιώσατε π.χ. άγαλμα-θαυμασμός. Εξηγήστε γιατί επιλέξατε αυτό ως το εντονότερο συναίσθημα που δοκιμάσατε. Εξηγήστε γιατί επιλέξατε αυτό ακριβώς το σημείο-στάση-αντικείμενο. Ποια είναι η λειτουργία του συγκεκριμένου σημείου (αγάλματος, καταστήματος, αξιοθέατου, προσώπου κλπ); Σε τι χρησιμεύει; Τι σε κάνει να το λες; Κολλήστε όλα τα «συννεφάκια» ή «φυλλαράκια» σε χαρτόνι μεγάλου μεγέθους, ώστε να δημιουργηθεί μια αφίσα συναισθημάτων.</p> <p><u>(Το παιχνίδι των εξηγήσεων)</u></p> <p>Αξιολογήστε την ομαδική αφίσα αξιοποιώντας τα εργαλεία διαλόγου της «εκτίμησης» (Υπάρχουν κάποια συναισθήματα που έχουν αναφερθεί πολλές φορές; Ποιο συναίσθημα αναγνωρίζετε ως πρωτότυπο; Υπάρχει κάποιο συναίσθημα που δεν περιμένατε να το ακούσετε; Ποιο σημείο της γειτονιάς προκάλεσε πολλά συναισθήματα;) και της «σύνδεσης» (Τι κοινά στοιχεία υπάρχουν στα συναισθήματα; Τι κοινά στοιχεία υπάρχουν στα σημεία που μας προκάλεσαν το ενδιαφέρον; Τι κοινές εμπειρίες, ιδέες ή συναισθήματα αναδεικνύονται;)</p>
Εργαστήριο 4^ο (Τίτλος): Ο χάρτης των συναισθημάτων της γειτονιάς	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες
<p>Οι μαθητές/τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ να επιλέξουν τις κατάλληλες πληροφορίες που χρειάζονται και να τις αξιοποιήσουν σε ένα 	<p>Στην ενότητα του βιβλίου της Μελέτης Περιβάλλοντος «Γνωρίζουμε τις υπηρεσίες της συνοικίας μας» (σελ. 30) τα παιδιά χρειάζονται έναν χάρτη για να κυκλοφορήσουν στη γειτονιά. Σκεφτείτε πώς θα μπορούσατε να σχεδιάσετε κι εσείς έναν χάρτη για τα συναισθήματα που υπάρχουν στη γειτονιά σας. Από τι υλικά θα τον φτιάχνατε; Τι σχήμα θα είχε; Θα κολλούσατε φωτογραφίες ή θα θέλατε να κάνετε νέες ζωγραφιές; Θα είχε παντού τα ίδια χρώματα; Αν κάθε</p>

<p>κοινό έργο</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ να σκέφτονται με ευαισθησία και ευθύνη το τοπικό περιβάλλον ▪ να αντιληφθούν ότι οι καθημερινές εμπειρίες διαμορφώνουν τις απόψεις για τον τόπο τους ▪ να εκτιμήσουν τον τόπο τους ▪ να καλλιεργήσουν τη δεξιότητα του χαρτογραφικού γραμματισμού σε τοπική κλίμακα ▪ να δημιουργήσουν έναν τοπικό αφηγηματικό χάρτη ▪ να αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους ▪ να αναπτύξουν την ικανότητα συνεργασίας ▪ να αισθανθούν τη χαρά της δημιουργικής συμμετοχής σε ένα κοινό έργο 	<p>συναίσθημα ήταν ένα χρώμα, ποιο θα ήταν και γιατί; Αν ήταν ένα σύμβολο, ποιο θα ήταν και γιατί; Αν ήταν μια εικόνα, ποια θα ήταν και γιατί; (Χρώμα-Σύμβολο-Εικόνα) (Φύλλο Εργασίας 4)</p> <p>Χωριστείτε σε ομάδες. Δημιουργήστε έναν «χάρτη συναισθημάτων» της γειτονιάς σας. Αποτυπώστε πάνω σε αυτόν όσα συναισθήματα νιώσατε για όσα είδατε και παρατηρήσατε κατά την περιήγηση. Κολλήστε φωτογραφίες που τραβήξατε, ζωγραφιές που θα φτιάξετε ή εικονίδια που υποδηλώνουν χαρακτηριστικά συναισθήματα. Πού θα βρεις τη χαρά; (π.χ. στο σχολείο, στην παιδική χαρά) Πού θα βρεις την αγάπη; (π.χ. στο σπίτι, στην εκκλησία) Πού θα βρεις την ασφάλεια; (π.χ. στο ΚΑΠΗ, στον κοινωνικό ξενώνα) Πού θα βρεις τη φροντίδα; (π.χ. στο ιατρείο, στο φαρμακείο) Σημειώστε τα σημεία αυτά με λέξεις, εικόνες, σύμβολα ή χρώματα. Χρωματίστε τις περιοχές με ίδια συναισθήματα με το ίδιο χρώμα, ώστε να φαίνονται αμέσως, για παράδειγμα τα σημεία της χαράς με κόκκινο χρώμα, τα σημεία της φροντίδας με πράσινο χρώμα κλπ</p> <p>Παρουσιάστε τους χάρτες όλων των ομάδων. Σχολιάστε όσα λένε οι άλλες ομάδες χρησιμοποιώντας το εργαλείο διαλόγου της «παρατήρησης» (Θα ήθελα να σχολιάσω... Παρατηρώ ότι... Μου έκανε εντύπωση...) και της «επέκτασης» (Τι κοινά στοιχεία υπάρχουν στους χάρτες; Αποτυπώνεται ποικιλία συναισθηματικών καταστάσεων; Σε ποια περίπτωση ένιωσα να μοιράζομαι τα δικά μου συναισθήματα με άλλους; Με ποιον τρόπο η δημιουργία των χαρτών με την αποτύπωση των συναισθημάτων έχει εμπλουτίσει τη γνώση μου για τη γειτονιά;)</p>
<p>Εργαστήριο 5^ο (Τίτλος): Ιστορίες και συναισθήματα των κατοίκων της γειτονιάς</p>	
<p>Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Δραστηριότητες</p>
<p>Οι μαθητές/τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ να αντιληφθούν τις καθημερινές εμπειρίες ως παράγοντα διαμόρφωσης των απόψεων που έχουν αναπτύξει για τον τόπο τους ▪ να διαμορφώσουν τις αντιλήψεις τους για το τοπικό περιβάλλον μέσα από επιτόπιες έρευνες 	<p>Στην ενότητα του βιβλίου της Μελέτης Περιβάλλοντος «Από το χτες το σήμερα» (σελ. 38) τα παιδιά αναζητούν τι έχει αλλάξει στη γειτονιά ρωτώντας τον παππού και τη γιαγιά τους. Θα μπορούσατε να ερευνήσετε κι εσείς το ίδιο; Θα μπορούσατε να ανακαλύψετε αν άλλαξαν τα συναισθήματά τους για τη γειτονιά; Δείτε μερικούς σταθμούς του «χάρτη συναισθημάτων» που φτιάξατε. Σκεφτείτε ποιο συναίσθημα νιώθετε σε κάθε σταθμό. Αναρωτηθείτε τι νιώθει κάποιος/α άλλος/η κάτοικος της γειτονιάς. Προετοιμάστε μια ερώτηση που θέλετε να του κάνετε. (Βλέπω-Σκέφτομαι-Αναρωτιέμαι) (Φύλλο Εργασίας 5)</p> <p>Χωριστείτε σε 2 ή 4 ή 6 ομάδες (ανάλογα με τον αριθμό μαθητών/τριών), για να κάνετε μια έρευνα για το πώς ένιωθαν παλιότερα όσοι κατοικούσαν στη γειτονιά. Αποφασίστε ποιον θα</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ να ασκηθούν στην οργάνωση μιας έρευνας ▪ να αφιερώσουν χρόνο για να ακούσουν με προσοχή τοπικές ιστορίες ▪ να γνωρίσουν διαφορετικές μορφές πληροφορίας ▪ να καλλιεργήσουν την κριτική τους ικανότητα ▪ να αναπτύξουν δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης και επικοινωνίας ▪ να εξοικειωθούν με τη διατύπωση ερωτημάτων ▪ να αξιοποιούν κατάλληλα μέσα ώστε να επικοινωνούν με διαφορετικό κοινό ▪ να προσεγγίσουν την τοπική ιστορία ως μία ευκαιρία σύνδεσης της ιστορικής και της ατομικής συνείδησης ▪ να εντάσσουν γεγονότα, πρόσωπα, ευρήματα και τεκμήρια στο κατάλληλο χωροχρονικό πλαίσιο ▪ να συνεργαστούν αναλαμβάνοντας ρόλους ανάλογα με τις προτιμήσεις και τα ταλέντα τους ▪ να εμπλακούν με ενσυναίσθηση 	<p>ρωτήσετε (συγγενείς; γείτονες; καταστηματάρχες; εργαζόμενους; ηλικιωμένους;). Φτιάξτε σύντομες ανοιχτές ερωτήσεις, ώστε να αφήσετε τους κατοίκους να εκφραστούν πιο ελεύθερα (ερωτήσεις που αρχίζουν με το πώς, πού, πότε, γιατί). Πώς ένιωθαν για συγκεκριμένα σημεία της γειτονιάς (κτήριο, μνημεία, εκκλησία, πάρκο, γείτονες κτλ); Για παράδειγμα, αν εσείς είστε πολύ χαρούμενοι σήμερα με τη νέα παιδική χαρά, οι γονείς σας με τι ήταν χαρούμενοι; Έχουν να διηγηθούν μια χαρούμενη ιστορία, μια θλιβερή ιστορία, μια ιστορία αγάπης, μια ιστορία έκπληξης; Μπορούν να συνοδεύσουν την ιστορία με κάποιο αναμνηστικό αποδεικτικό στοιχείο (π.χ. παλιά φωτογραφία, γράμμα, αντικείμενο κτλ);</p> <p>Παρουσιάστε σύντομα τις ιδέες σας για τις ερωτήσεις που θα υπάρχουν στις συνεντεύξεις. Σχολιάστε όσα λένε οι άλλες ομάδες χρησιμοποιώντας το εργαλείο διαλόγου της «εκτίμησης» (Μου αρέσει... Βρίσκω σημαντικό... Εκτιμώ ως ενδιαφέρον...) και της «ερώτησης» (Θα ήθελα να μάθω περισσότερα για... Τι εννοείτε με... Πόσο εύκολο θα είναι να...). Οι ερωτήσεις μπορούν να επεκταθούν και στην οργάνωση των συνεντεύξεων. Πού θα πάρετε τις συνεντεύξεις; (σε σπίτι; στον δρόμο; στο σχολείο;) Πόσο χρόνο χρειάζεται καθεμιά; Με τι μέσο θα καταγράψετε τις συνεντεύξεις; (με το χέρι; με συσκευή καταγραφής ήχου; με κινητό τηλέφωνο;) Πώς θα ξεχωρίσετε τις πιο σημαντικές πληροφορίες; Αποφασίστε τον τρόπο υλοποίησης των συνεντεύξεων και οργανώστε τες δια ζώσης ή διαδικτυακά.</p>
Εργαστήριο 6° (Τίτλος): Το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον μέσα από συναισθήματα	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες

<p>Οι μαθητές/τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ να αναγνωρίζουν βασικά συναισθήματα σε καταστάσεις που βλέπουν στο τοπικό περιβάλλον ▪ να αναπτύξουν περαιτέρω την επικοινωνιακή δεξιότητα του οπτικού γραμματισμού ▪ να αποκτήσουν καλύτερη αίσθηση του χρόνου ▪ να περιγράψουν αλλαγές που συντελούνται με τον χρόνο σε τοπική κλίμακα ▪ να ενισχύσουν τη φαντασία και δημιουργικότητα τους ▪ να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα επιλέγοντας ποιες πληροφορίες είναι σημαντικές ▪ να συνεργαστούν για τη δημιουργία ενός κοινού έργου ▪ να αξιοποιήσουν τα εργαλεία διαλόγου για να διατυπώσουν τις απόψεις τους με σεβασμό στο έργο των συμμαθητών/τριών τους 	<p>Στην Ενότητα 18 (Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει) του βιβλίου Γλώσσας οι μαθητές οι μαθητές/τριες μαθαίνουν πώς να βρίσκουν πληροφορίες σε χάρτες και τουριστικούς οδηγούς (γ' τεύχος, σελ. 16-26) και αναρωτιούνται τι πληροφορίες μπορούν να βάλουν στη δική τους εφημερίδα (Γράφουμε για την Ελλάδα, σελ. 18). Αν είχατε κι εσείς μια εφημερίδα, ποιες από τις πληροφορίες που πήρατε στις συνεντεύξεις θα ήταν σημαντικές να γραφτούν; Ανακοινώστε τα ευρήματα των συνεντεύξεων που πήρατε και συζητήστε τι σημαντικό μάθατε για τα συναισθήματα των ανθρώπων στο παρελθόν.</p> <p>Ανατρέξτε στις πληροφορίες που συγκεντρώσατε από τις συνεντεύξεις. Δημιουργήστε μια διαδρομή στη γειτονιά, μια ιστοριογραμμή, όπου θα αποτυπώσετε τις σκέψεις και τα συναισθήματα που μοιράστηκε μαζί σας ο πληροφορητής (κάτοικος της γειτονιάς) και αφορούν σε ένα συγκεκριμένο σημείο-σταθμό. Αν αυτό το συναίσθημα είναι η αρχή μιας ιστορίας, τι μπορεί να έγινε στη συνέχεια; Αν αυτό το συναίσθημα είναι η μέση μιας ιστορίας, τι μπορεί να προηγήθηκε; Τι πρόκειται να συμβεί στη συνέχεια; Αν αυτό το συναίσθημα είναι το τέλος μιας ιστορίας, ποια μπορεί να είναι ολόκληρη η ιστορία; (Αρχή, Μέση, Τέλος) (Φύλλο Εργασίας 6). Η ιστοριογραμμή θα μπορούσε να γίνει και ψηφιακά και να εισάγετε τις αφηγήσεις των κατοίκων σε μορφή ηχογραφημένων στιγμιότυπων σε επιλεγμένα χρονικά σημεία.</p> <p>Παρουσιάστε τις ιστοριογραμμές σε όποια μορφή κατασκευάστηκαν. Σχολιάστε όσα λένε οι άλλες ομάδες χρησιμοποιώντας το εργαλείο διαλόγου της «διατύπωσης άποψης» (Προσωπικά θεωρώ..., Από την πλευρά μου διαφωνώ, διότι... Κατά τη γνώμη μου...) και του «προβληματισμού/πρόκλησης» (Προκαλέστε συζήτηση για κάτι που παραμένει ασαφές ή που θα θέλατε να κατανοήσετε καλύτερα. Με προβληματίζει ότι... Δεν είμαι σίγουρος/η... Πώς θα νιώσει βλέποντας ή ακούγοντας αυτό ένας άνθρωπος που...).</p>
Εργαστήριο 7^ο (Τίτλος): Παρεμβάσεις για θετικά συναισθήματα στη γειτονιά	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες

Οι μαθητές/τριες αναμένεται:

- να αντλήσουν έμπνευση από το υλικό που έχουν μελετήσει μέχρι τώρα, ώστε να διατυπώνουν με σαφήνεια προσωπικά σχέδια και στόχους για το μέλλον
- να αναπτύξουν νοοτροπία ενεργού πολιτειότητας
- να προσεγγίσουν με ευαισθησία και ευθύνη το τοπικό περιβάλλον
- να θέτουν στόχους για το μέλλον και να λαμβάνουν αποφάσεις
- να επιλύουν προβλήματα στο τοπικό τους περιβάλλον
- να αναπτύξουν περαιτέρω τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους
- να επιλέξουν τις κατάλληλες πληροφορίες που χρειάζονται για ενσωμάτωση σε ένα κοινό έργο
- να καλλιεργήσουν περαιτέρω την ικανότητα συνεργασίας
- να αναπτύξουν την ικανότητα κριτικής σκέψης συγκρίνοντας καταστάσεις σε διαφορετικό χρονικό πλαίσιο
- να αιτιολογούν την άποψή τους με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και επιχειρήματα

Στην Ενότητα 19 (Τα μάθατε τα νέα;) του βιβλίου Γλώσσας οι μαθητές/τριες μελετούν σε ζευγάρια το κείμενο «Νεαροί μαθητές αναλαμβάνουν δράση» (γ' τεύχος, σελ. 30), που περιγράφει ένα παράδειγμα δράσης των μαθητών στη γειτονιά. Με έμπνευση το κείμενο «υιοθετήστε» κι εσείς ένα σημείο της γειτονιάς. Σκεφτείτε σε ποιο σημείο δεν νιώσατε θετικά συναισθήματα και προτείνετε δράσεις για τη βελτίωσή του (π.χ. ένα βρώμικο πάρκο, μια κατεστραμμένη παιδική χαρά, ένα μουτζουρωμένο μνημείο, ένα σημείο όπου κοιμούνται άστεγοι κλπ). Υποθέστε ποιος μπορεί να σας βοηθήσει σε αυτό (π.χ. γονείς, γείτονες, άλλα παιδιά του σχολείου, υπηρεσίες του τοπικού Δήμου κλπ). Σχεδιάστε με ποιον τρόπο θα ζητήσετε τη βοήθειά τους. Καταγράψτε επιχειρήματα για την αναγκαιότητα αυτού που ζητάτε να γίνει. Θυμηθείτε ότι οι δράσεις που προτείνετε στα συγκεκριμένα σημεία αποσκοπούν στο να νιώθουν όλοι οι κάτοικοι της γειτονιάς θετικά συναισθήματα (π.χ. καθαρά, ασφαλή και άνετα πάρκα όπου τα παιδιά είναι χαρούμενα γιατί παίζουν, οι γονείς χαρούμενοι γιατί βρίσκονται με φίλους, οι παππούδες χαρούμενοι γιατί βγαίνουν για περπάτημα κλπ). Εξηγήστε περισσότερο γιατί επιλέγετε να «υιοθετήσετε» το σημείο αυτό συμπληρώνοντας το Φύλλο Εργασίας 7. (**Τότε σκεφτόμουν-Τώρα Σκέφτομαι**) (Φύλλο Εργασίας 7)

Χωριστείτε σε ομάδες και οργανώστε μια καμπάνια για το σημείο που έχετε «υιοθετήσει». Πώς θα διαδώσετε το μήνυμά σας; Με μια αφίσα που θα αναρτηθεί στο σχολείο; Με μια ψηφιακή αφίσα που θα αναρτηθεί σε κάποιο ψηφιακό μέσο; Μήπως μια ραδιοφωνική εκπομπή; Με ένα ραδιοφωνικό σποτ; Σε κάθε περίπτωση, βρείτε έναν ευρηματικό τίτλο για την καμπάνια που έχετε επιλέξει. (**Τίτλοι**)

Παρουσιάστε τις καμπάνιες για όλα τα «υιοθετημένα» σημεία της γειτονιάς. Σχολιάστε όσα λένε οι άλλες ομάδες χρησιμοποιώντας το εργαλείο διαλόγου της «**σύνδεσης**» (Αυτή η επιλογή μου θύμισε... Κι εμείς επιλέξαμε το ίδιο σημείο, διότι...) και της «**επέκτασης**» (Τώρα βλέπω αλλιώς τη γειτονιά μου, διότι... Αυτή η οπτική με έκανε να σκεφτώ...).

Φύλλα εργασίας

Τι νιώθω στη γειτονιά μου - Φύλλο εργασίας 1 (σε ζευγάρια):

Λέξη-Φράση-Πρόταση

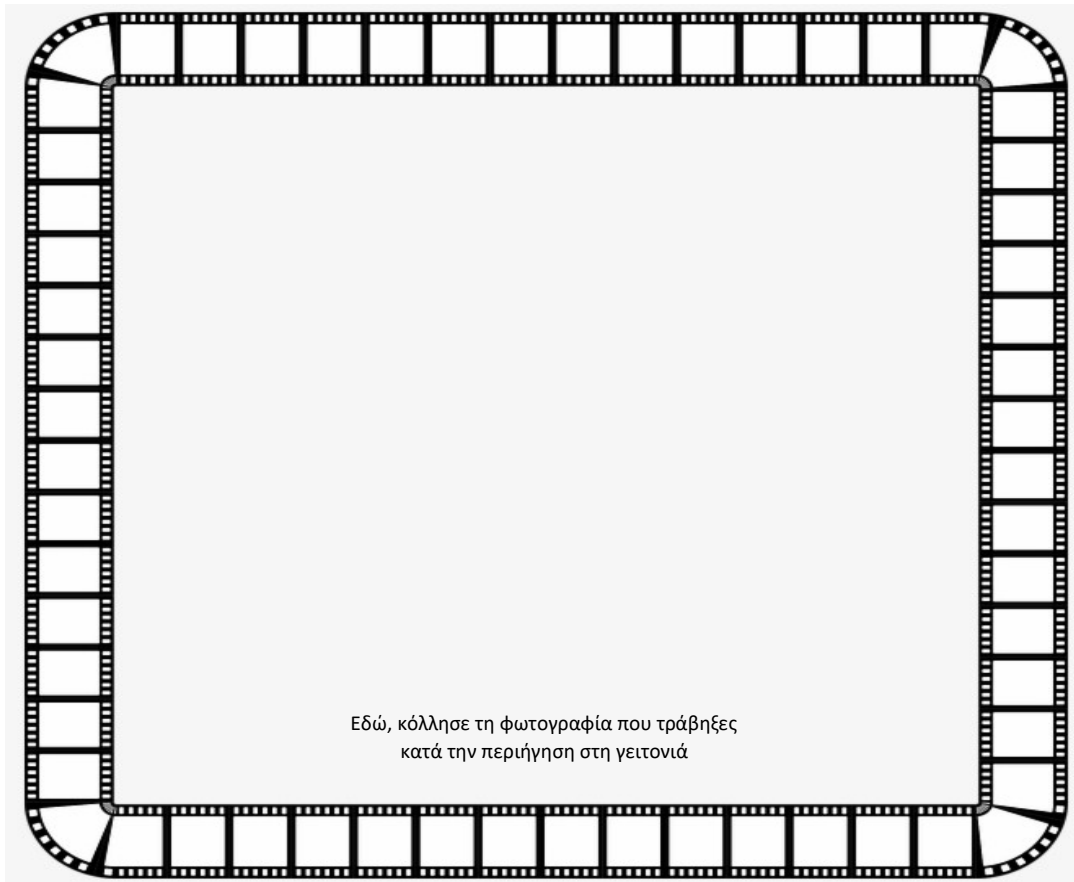

(Βιβλίο Γλώσσας Β' Δημοτικού, Ενότητα 16, Νιώθω)

Παρατηρήστε με προσοχή τις εικόνες και προσπαθήστε να ανακαλύψετε με λέξεις-φράσεις και προτάσεις τα συναισθήματα:

ΛΕΞΗ (βρες μια λέξη που περιγράφει το συναίσθημα της εικόνας)	ΦΡΑΣΗ (γράψε μια φράση που λέει το βασικό πρόσωπο κάθε εικόνας για το συναίσθημα που νιώθει)	ΠΡΟΤΑΣΗ (κάνε μία πρόταση για το συναίσθημα της εικόνας αξιοποιώντας στοιχεία από τις προηγούμενες στήλες)
1	1	1
2	2	2
3	3	3
4	4	4
5	5	5
6	6	6

«Ονομάζω» πώς νιώθω στη γειτονιά μου - Φύλλο εργασίας 2 (ατομικό):

Προετοιμάσου να την παρουσιάσεις στην τάξη σου ονομάζοντας τα συναισθήματα που ένιωσες:

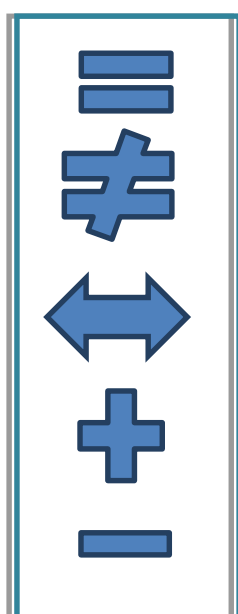
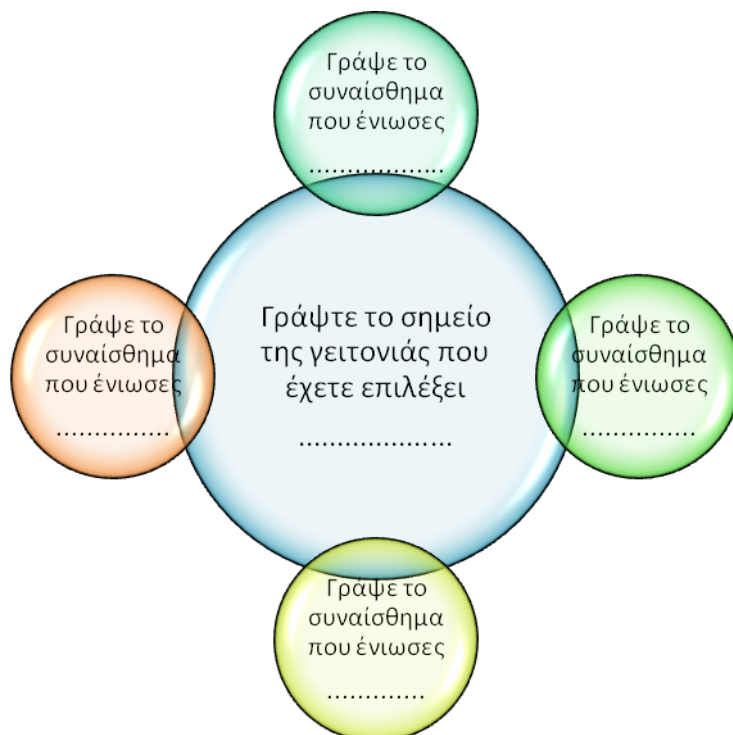

Ποιο συναίσθημα σε παρακίνησε να τραβήξεις αυτή τη φωτογραφία;	
Ποια ήταν τα συναισθήματά σου για κάθε στοιχείο της φωτογραφίας;	
Έχεις έρθει ποτέ στη θέση κάποιου από τα πρόσωπα της φωτογραφίας; Πώς ένιωσες ;	

Τι νιώθω στη γειτονιά μου - Φύλλο εργασίας 3 (σε μικρές ομάδες):

Δημιουργικές συγκρίσεις

Γράψτε στον κεντρικό μεγάλο κύκλο τη στάση που επιλέγετε. Γράψτε στους μικρούς κύκλους το συναίσθημα που νιώθει κάθε μέλος της ομάδας. Κάνετε συγκρίσεις και χρησιμοποιήστε τα μαθηματικά σύμβολα σύμφωνα με τους παρακάτω κανόνες. Παρουσιάστε την απεικόνιση στην τάξη και κάνετε συγκρίσεις μεταξύ των στάσεων και μεταξύ των ομάδων.

Κάθε παιδί ανακοινώνει το δικό του συναίσθημα. Τα άλλα παιδιά επιλέγουν το σύμβολο που τους εκφράζει περισσότερο:

Το $=$ αν νιώθουν ακριβώς το ίδιο

Το $+$ αν νιώθουν το ίδιο αλλά εντονότερα

Το $↔$ αν νιώθουν το ίδιο αλλά ηπιότερα

Το \neq αν νιώθουν το ακριβώς αντίθετο

Το \leftrightarrow αν νιώθουν λίγο έτσι και λίγο διαφορετικά

Τι νιώθω στη γειτονιά μου - Φύλλο εργασίας 4 (ατομικό):

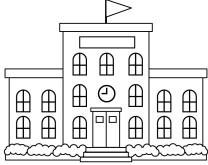

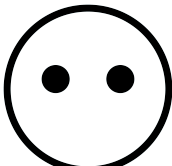

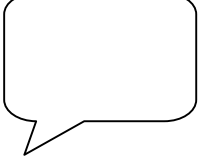

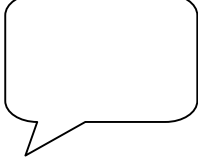
Χρώμα-Σύμβολο-Εικόνα

Διάλεξε ένα συναίσθημα που νιώθεις για ένα σημείο της γειτονιάς σου. Σκέψου το ως «Χρώμα-Σύμβολο-Εικόνα» και γράψε τις ιδέες σου:

	Αν το συναίσθημα είχε χρώμα ποιο θα ήταν;	Αν το συναίσθημα ήταν σύμβολο ποιο θα διάλεγες;	Αν το συναίσθημα ήταν εικόνα , τι θα ζωγράφιζες;
Ονόμασε το συναίσθημα			
	Γιατί;	Γιατί;	Γιατί;

Τι νιώθω στη γειτονιά μου - Φύλλο εργασίας 5 (σε μικρές ομάδες):

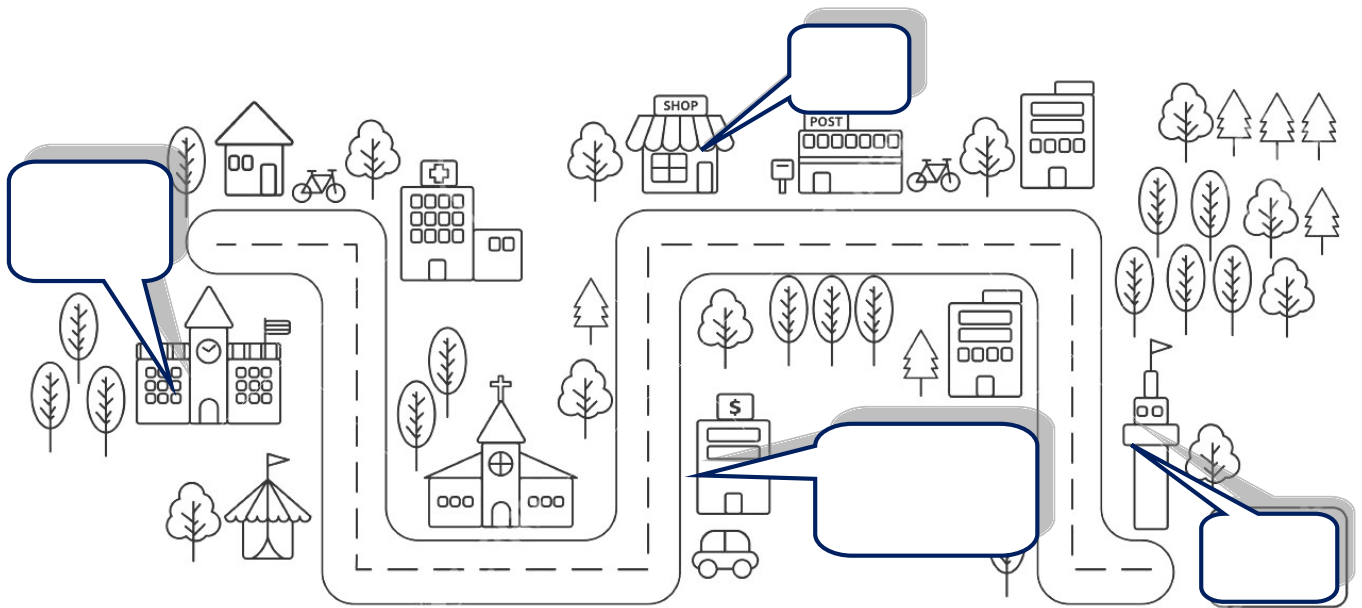
Βλέπω-Σκέφτομαι-Αναρωτιέμαι

Βλέπω σημεία της γειτονιάς που υπάρχουν στον χάρτη	Σκέφτομαι και ζωγραφίζω τα συναισθήματα που υπάρχουν σε κάθε σημείο	Αναρωτιέμαι τι νιώθει ένας άλλος κάτοικος της γειτονιάς και κάνω μια ερώτηση
 ΣΧΟΛΕΙΟ		
 ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ		
 ΕΚΚΛΗΣΙΑ		
 ΜΟΥΣΕΙΟ		
 ΙΑΤΡΕΙΟ		
 ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ		
 ΚΑΠΗ		

Τι νιώθω στη γειτονιά μου - Φύλλο εργασίας 6 (σε μικρές ομάδες):

Αρχή, μέση, τέλος

Βλέπετε μια διαδρομή στη γειτονιά. Γράψτε σε κάποιο σημείο το συναίσθημα ενός/μιας κατοίκου, που αφορά έναν συγκεκριμένο σημείο-σταθμό. Αν αυτό ήταν η Αρχή/Μέση/Τέλος μιας ιστορίας τι είδους συναισθήματα προηγήθηκαν/ακολούθησαν; Γράψτε/Ζωγραφίστε και αφηγηθείτε μια ιστορία. Έτσι, η διαδρομή στον χώρο θα γίνει μια ιστορία μέσα στον χρόνο, θα είναι μια ιστοριογραμμή, όπου θα περιγράφονται σκέψεις και συναισθήματα.

Τι νιώθω στη γειτονιά μου - Φύλλο εργασίας 7 (ατομικό):

Τότε σκεφτόμουν – Τώρα σκέφτομαι

Επιλέξτε ένα σημείο της γειτονιάς για το οποίο άλλαξαν τα συναισθήματά σας και συμπληρώστε:

<p>Ζωγραφίστε το σημείο</p>	<p>Σε αυτό το σημείο της γειτονιάς μου ένιωθα</p> <p>_____</p> <p>γιατί</p>
<p>Ζωγραφίστε το σημείο</p>	<p>Τώρα νιώθω</p> <p>_____</p> <p>γιατί</p>

ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΗ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΖΩΗΣ

Αποτίμηση δεξιοτήτων ζωής (γράφω σε κάθε σειρά έναν από τους αριθμούς 1-4 κρίνοντας την προσωπική μου στάση κατά τη μαθησιακή αποστολή)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ				
Κατά τη διάρκεια της μαθησιακής αποστολής κατάφερα να:	1 ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	2 ΠΟΛΥ	3 ΜΕΤΡΙΑ	4 ΛΙΓΟ
Τελειώνω έγκαιρα την ατομική εργασία που έχω αναλάβει				
Τηρώ με συνέπεια όσα αναλαμβάνω να κάνω για την ομάδα μου				
Αναγνωρίζω τα λάθη μου και ζητώ συγγνώμη				
ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ				
Δείχνω προθυμία για να συνεργαστώ με την ομάδα μου				
Παρεμβαίνω όταν βλέπω να γίνεται κάτι άδικο				
Προτείνω βελτιώσεις που μπορούν να γίνουν στην τάξη ή στη γειτονιά				
ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ				
Αναγνωρίζω πότε κάποιος θέλει βοήθεια				
Συμπαραστέκομαι όταν βλέπω κάποιον να στενοχωριέται				
Όταν αποφασίζω για κάτι, σκέφτομαι και τα συναισθήματα των γύρω μου				
ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ				
Αλλάζω γνώμη ή απόφαση, αν με πείσουν ότι έχω κάνει λάθος				
Προσαρμόζομαι εύκολα σε νέες καταστάσεις				
Αλλάζω συμπεριφορά λαμβάνοντας υπόψη τα συναισθήματα των άλλων				
ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ				
Συnergάζομαι με πρόσωπα που έχουν διαφορετικές απόψεις				
Νιώθω άνεση σε ασυνήθιστες καταστάσεις				
Αντιμετωπίζω περίπλοκες καταστάσεις				

**ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΖΩΗΣ**

1. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Υπευθυνότητας» (αποτιμώ τη συνολική στάση των μαθητών κατά τη μαθησιακή αποστολή)

Δείκτες δεξιοτήτων υπευθυνότητας	1 <i>(αρχόμενη)</i>	2 <i>(αναπτυσσόμενη)</i>	3 <i>(ικανοποιητική)</i>	4 <i>(εξαιρετική)</i>
Τελειώνουν έγκαιρα την ατομική εργασία που έχουν αναλάβει				
Τηρούν με συνέπεια όσα αναλαμβάνουν να κάνουν για την ομάδα τους				
Αναγνωρίζουν τα λάθη τους και ζητούν συγγνώμη				

2. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Πολιτειότητας» (εκτιμώ το επίπεδο απόκτησης δεξιοτήτων πολιτειότητας των μαθητών συνολικά κατά τη μαθησιακή αποστολή)

Δείκτες δεξιοτήτων πολιτειότητας	ΝΑΙ ✓	ΟΧΙ ✓	ΣΧΟΛΙΑ
Είναι πρόθυμοι/ες να συνεργαστούν με άλλους στο πλαίσιο μιας ομάδας			
Παρεμβαίνουν όταν βλέπουν να γίνεται κάτι άδικο			
Είναι ικανοί/ές να προτείνουν βελτιώσεις που μπορούν να γίνουν στην τάξη ή στη γειτονιά			

3. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Ενσυναίσθησης και ευαισθησίας» (εκτιμώ κατά πόσο οι μαθητές/τριες συνολικά μπαίνουν στη θέση των άλλων)

Δείκτες δεξιοτήτων ενσυναίσθησης και ευαισθησίας	1 <i>(αρχόμενη)</i>	2 <i>(αναπτυσσόμενη)</i>	3 <i>(ικανοποιητική)</i>	4 <i>(εξαιρετική)</i>
Αναγνωρίζουν πότε κάποιος θέλει βοήθεια				
Συμπαραστέκονται όταν βλέπουν κάποιον να στενοχωριέται				
Όταν αποφασίζουν για κάτι, σκέφτονται και τα συναισθήματα των γύρω τους				

4. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Προσαρμοστικότητας» (εκτιμώ κατά πόσο οι μαθητές συνολικά μπορούν να προσαρμόζονται)

Δείκτες δεξιοτήτων προσαρμοστικότητας	1 <i>(αρχόμενη)</i>	2 <i>(αναπτυσσόμενη)</i>	3 <i>(ικανοποιητική)</i>	4 <i>(εξαιρετική)</i>
Αλλάζουν γνώμη ή απόφαση, αν κάποιος τους πείσει ότι έχουν κάνει λάθος				
Προσαρμόζονται εύκολα σε νέες καταστάσεις				
Αλλάζουν συμπεριφορά λαμβάνοντας υπόψη τα συναισθήματα των άλλων				

5. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Ανθεκτικότητας» (εκτιμώ κατά πόσο οι μαθητές συνολικά καταφέρνουν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες)

Δείκτες δεξιοτήτων ανθεκτικότητας	1 <i>(αρχόμενη)</i>	2 <i>(αναπτυσσόμενη)</i>	3 <i>(ικανοποιητική)</i>	4 <i>(εξαιρετική)</i>
Συνεργάζονται με πρόσωπα που έχουν διαφορετικές απόψεις				
Νιώθουν άνεση σε ασυνήθιστες καταστάσεις				
Αντιμετωπίζουν περίπλοκες καταστάσεις				

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΜΑΘΗΤΗ
ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΖΩΗΣ

(εναλλακτικός τρόπος αποτίμησης)

Αποτίμηση δεξιοτήτων «Ενσυναίσθησης και ευαισθησίας»

Δείκτες δεξιοτήτων ενσυναίσθησης και ευαισθησίας	Μαθητής 1	Μαθητής 2	Μαθητής 3	Μαθητής 4	Μαθητής 5	Μαθητής 6
Αναγνωρίζει πότε κάποιος θέλει βοήθεια						
Συμπαραστέκεται όταν βλέπει κάποιον να στενοχωριέται						
Όταν αποφασίζει για κάτι, σκέφτεται και τα συναισθήματα των γύρω του/της						

Αποτίμηση δεξιοτήτων «Προσαρμοστικότητας»

Δείκτες δεξιοτήτων προσαρμοστικότητας	Μαθητής 1	Μαθητής 2	Μαθητής 3	Μαθητής 4	Μαθητής 5	Μαθητής 6
Αλλάζει γνώμη ή απόφαση, αν κάποιος τον/την πείσει ότι έχει κάνει λάθος						
Προσαρμόζεται εύκολα σε νέες καταστάσεις						
Αλλάζει συμπεριφορά λαμβάνοντας υπόψη τα συναισθήματα των άλλων						

ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΗ

ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ 21^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ (4C)

1. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Κριτικής σκέψης» (γράφω σε κάθε σειρά έναν από τους αριθμούς 1-4 κρίνοντας τι μπορώ να κάνω μετά τη μαθησιακή αποστολή)

Δείκτες δεξιοτήτων κριτικής σκέψης	1 (αρχόμενη)	2 (αναπτυσσόμενη)	3 (ικανοποιητική)	4 (εξαιρετική)
Μπορώ να περιγράψω με ακρίβεια τα συναισθήματά μου				
Μπορώ να αναγνωρίζω τα συναισθήματα άλλων ανθρώπων				
Μπορώ να εξηγώ γιατί επιλέγω να κάνω μια ενέργεια με βάση τα συναισθήματα που νιώθω				
Μπορώ να αναγνωρίζω συναισθήματα σε σκηνές που συναντώ στη γειτονιά μου				
Μπορώ να εκτιμώ ποιες πληροφορίες είναι κατάλληλες για να μπουν σε ένα ομαδικό έργο				

2. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Συνεργασίας» (σημειώνω με √ για να δείξω αν συμφωνώ ή διαφωνώ με τις προτάσεις)

Δείκτες δεξιοτήτων συνεργασίας	ΝΑΙ √	ΟΧΙ √	ΣΧΟΛΙΑ
Συμμετείχαν όλα τα μέλη της ομάδας ισότιμα στη διαδικασία			
Ο καθένας πρόσφερε τις ιδέες του για την τελικές αποφάσεις στα ομαδικά έργα			
Οι διαφωνίες επιλύθηκαν με ευγενικό τρόπο			
Βρήκαμε ικανοποιητικές λύσεις σε προβλήματα που προέκυψαν			
Αισθανόμασταν χαρούμενοι όταν συνεργαζόμασταν			
Δείξαμε προσωπική και ομαδική υπευθυνότητα			

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ 21^{ου} ΑΙΩΝΑ (4C)

1. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Κριτικής σκέψης» (γράφω σε κάθε σειρά έναν από τους αριθμούς 1-4 κρίνοντας τι μπορούν να κάνουν οι μαθητές μετά τη μαθησιακή αποστολή)

Δείκτες δεξιοτήτων κριτικής σκέψης	1 (αρχόμενη)	2 (αναπτυσσόμενη)	3 (ικανοποιητική)	4 (εξαιρετική)
Μπορούν να περιγράψω με ακρίβεια τα συναισθήματά τους				
Μπορούν να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα άλλων ανθρώπων				
Μπορούν να εξηγούν γιατί επιλέγουν να κάνουν μια ενέργεια με βάση τα συναισθήματα που νιώθουν				
Μπορούν να αναγνωρίζουν συναισθήματα σε σκηνές που συναντούν στη γειτονιά τους				
Μπορούν να εκτιμούν ποιες πληροφορίες είναι κατάλληλες για να μπουν σε ένα ομαδικό έργο				

2. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Συνεργασίας» (σημειώνω με V για να δείξω αν συμφωνώ ή διαφωνώ με τις προτάσεις)

Δείκτες δεξιοτήτων συνεργασίας	ΝΑΙ V	ΟΧΙ V	ΣΧΟΛΙΑ
Συμμετείχαν όλα τα μέλη της ομάδας ισότιμα στη διαδικασία			
Ο καθένας πρόσφερε τις ιδέες του για την τελικές αποφάσεις στα ομαδικά έργα			
Οι διαφωνίες επιλύθηκαν με ευγενικό τρόπο			
Βρήκανικανοποιητικές λύσεις σε προβλήματα που προέκυψαν			
Αισθάνονταν χαρούμενοι όταν συνεργάζονταν			
Έδειξαν προσωπική και ομαδική υπευθυνότητα			

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΜΑΘΗΤΗ

ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ 21^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ (4C)

(εναλλακτικός τρόπος αποτίμησης)

Αποτίμηση δεξιοτήτων «Κριτικής σκέψης»

Δείκτες δεξιοτήτων κριτικής σκέψης	Μαθητής 1	Μαθητής 2	Μαθητής 3	Μαθητής 4	Μαθητής 5	Μαθητής 6
Μπορεί να περιγράψει με ακρίβεια τα συναισθήματά του						
Μπορεί να αναγνωρίζει τα συναισθήματα άλλων ανθρώπων						
Μπορεί να εξηγεί γιατί επιλέγει να κάνει μια ενέργεια με βάση τα συναισθήματα που νιώθει						
Μπορεί να αναγνωρίζει συναισθήματα σε σκηνές που συναντά στη γειτονιά του						
Μπορεί να εκτιμά ποιες πληροφορίες είναι κατάλληλες για να μπουν σε ένα ομαδικό έργο						

Αποτίμηση δεξιοτήτων «Δημιουργικότητας»

Δείκτες δεξιοτήτων δημιουργικότητας	Μαθητής 1	Μαθητής 2	Μαθητής 3	Μαθητής 4	Μαθητής 5	Μαθητής 6
Μπορεί να προτείνει πρωτότυπα πράγματα στην ομάδα του						
Μπορεί να οργανώνει τις ιδέες του						
Μπορεί να βρίσκει λύσεις σε προβλήματα που προκύπτουν						
Μπορεί να απαντά στις εργασίες όχι μόνο με κείμενο αλλά και με άλλους τρόπους (εικόνα, σχέδιο, κλπ)						